

Hướng dẫn giải và trả lời câu hỏi trong bài Hội thi thổi cơm lớp 7 trang 106 Tập 1 bộ sách Cánh diều chính xác nhất, mời các em học sinh và phụ huynh tham khảo.

Soạn Ngữ văn lớp 7 Bài: Hội thi thổi cơm trang 106 (Cánh diều)

1. Chuẩn bị

Hiển thị nội dung

Yêu cầu (trang 106 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1):

- Đọc trước văn bản Hội thi thổi cơm, tìm hiểu thêm thông tin (qua sách, báo, internet, thực tế,...) về các hội thi dân gian khác trong đời sống.

- Kể tên một số hội thi dân gian và hiện đại mà em biết. Tìm hiểu tại sao lại phải có quy tắc, luật lệ trong các hội thi, trò chơi

Trả lời:

- Ngoài hội thi thổi cơm, em còn biết đến Hội thi ném còn, Hội thi chọi gà, chọi trâu, Hội vật,...

- Kể tên một số hội thi dân gian và hiện đại mà em biết.

+ Hội thi dân gian: Hội thi ném còn, Hội thi chọi gà, chọi trâu, Hội vật,...

+ Hội thi hiện đại: Hội thi nữ công gia chánh, Hội thi phụ nữ đảm,...

Trong một cuộc thi cần phải có quy tắc, luật lệ để hội thi có tổ chức, những người chơi sẽ định hướng được những việc mình được làm và không được làm, đồng thời luật lệ cũng nhằm mục đích phân chia xem ai, đội nào giành chiến thắng.

2. Đọc hiểu

* **Nội dung chính:** Văn bản trình bày luật lệ, quy định, hình thức của một số hội thi nấu cơm trên cả nước: Thi nấu cơm ở hội Thị Cẩm (Từ Liêm – Hà Nội), thi nấu cơm ở hội làng Chuông (Hà Nội), thi nấu cơm ở hội Từ Trọng (Hoàng Hóa, Thanh Hóa), thi nấu cơm ở hội Hành Thiện (Nam Định).



* **Trả lời câu hỏi giữa bài:**

Câu 1 (trang 106 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Tại sao đoạn mở đầu được in đậm? Nội dung chính của đoạn này là gì?

Trả lời:

- Đoạn mở đầu được in đậm vì nó là nội dung chính của văn bản.

- Nội dung của đoạn này là giới thiệu Hội thi thổi cơm ở các vùng miền trên đất nước Việt Nam.

Câu 2 (trang 106 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Bức ảnh minh họa cho nội dung gì?



Trả lời:

- Bức ảnh minh họa cho hội thi nấu cơm, công đoạn làm lửa.

Câu 3 (trang 106 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Chú ý các tiêu đề nhỏ được in đậm

Trả lời:

Các tiêu đề nhỏ:

- Thi nấu cơm ở hội Thị Cẩm (Từ Liêm – Hà Nội)
- Thi nấu cơm ở hội làng Chuông (Hà Nội)
- Thi nấu cơm ở hội Tự Trọng (Hoàng Hóa, Thanh Hóa)
- Thi nấu cơm ở hội Hành Thiện (Nam Định)

Câu 4 (trang 107 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Chú ý quy định trong mỗi bước của cuộc thi.

Trả lời:

- Bước 1: thi làm gạo: Sau hồi trống lệnh, các đội đổ thóc vào xay, giã, giần, sàng. Đội nào có được gạo trắng trước nhất là thắng cuộc.
- Bước 2: Tạo lửa và lấy lửa: Tạo lửa từ hai thanh nứa già cọ vào nhau (khó nhất là khâu này) áp bụi nhùi rom khô vào cho bén lửa. Người lấy nước cách đó khoảng một km, nước chứa sẵn trong bốn cái be bằng đồng, đợi người đến lấy mang về. Đội nào tạo được lửa và lấy được nước về đích trước thì đội đó thắng cuộc.
- Bước 3: Nấu cơm: Đội nào thổi được cơm chín dẻo, ngon và xong trước thì thắng cuộc. Cơm của đội đó được dùng để cúng thần.

Câu 5 (trang 107 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Chú ý những điểm giống nhau và khác nhau của hội thi ở làng Chuông với các nơi khác.

Trả lời:

- Giống nhau: Các hội thi đều có chung một tiêu chuẩn để đánh giá người thắng cuộc đó là cơm chín, dẻo, ngon.
- Khác nhau: Hội thi nấu cơm ở làng Chuông được chia thành 2 cuộc thi nhỏ

Cuộc thi của nữ: Người dự thi thực hiện trong một vòng tròn đường kính 1,5m. Quy ước là vừa thổi cơm vừa phải giữ một đĩa tre chừng 7 - 8 tháng tuổi (không phải là con đẻ của người dự thi) và canh chừng một con cóc không để nó nhảy ra khỏi vòng tròn. Lửa lấy từ bụi nhùi rom, nhóm củi, đặt bếp, trông đĩa tre không được khóc và con cóc. Thời gian là cháy hết một nén hương. Cơm chín trước, dẻo ngon hơn là người thắng cuộc.

Cuộc thi của nam: Bếp đặt sẵn bên bờ một cái ao hay bờ đầm. Mỗi người dự thi một bếp. Sau hồi trống lệnh, các chàng trai bước xuống một cái thuyền nan, bơi bằng tay sang bờ bên kia, áp thuyền vào bờ và thực hiện hết thảy các việc trên thuyền bồng bênh. Tay ướt vẫn phải đánh lửa, thổi nấu và giữ thuyền ổn định. Ai thổi được nồi cơm thơm dẻo ngon, xong trước là người thắng cuộc.

Câu 6 (trang 107 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Địa điểm hội thi ở Từ Trọng có gì đặc biệt

Trả lời:

Địa điểm hội thi ở Từ Trọng đặc biệt ở chỗ người dự thi ngồi trên thuyền thúng tại một đầm rộng, lộng gió.

Câu 7 (trang 108 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Người dự thi và cách thi ở Hành Thiện có gì đặc biệt

Trả lời:

- Người thi: Cuộc thi dành cho nam.

- Cách thi: Mỗi nhóm hai người, xếp thành hàng ngang. Một người buộc cành tre dài, dẻo dọc theo sống lưng ngọn cao hơn đầu, niêu đất có sẵn gạo và nước để nấu cơm treo trên ngọn cần về phía trước, người kia lo củi lửa và đun nấu. Sau hiệu lệnh, người nấu phải tạo lửa từ hai thanh nửa già, sau đó châm lửa vào cây đuốc lơ dưới đáy niêu cơm. Cả hai người đều cùng phải bước đi quanh sân đình. Hết tuần hương là lúc kết thúc cuộc thi. Nhóm nào có cơm chín dẻo, ngon là người thắng cuộc.

*** Trả lời câu hỏi cuối bài:**

Câu 1 (trang 108 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Chỉ ra bố cục của văn bản Hội thi thổi cơm. Mỗi phần của văn bản cung cấp cho người đọc thông tin gì? Theo em, thông tin nào là quan trọng nhất? Vì sao?

Trả lời:

- Bố cục:

+ Đoạn 1: Từ đầu đến “được dùng để cúng thần”: Thi nấu cơm ở hội Thị Cẩm (Từ Liêm – Hà Nội)

+ Đoạn 2: Tiếp theo đến “là người thắng cuộc”: Thi nấu cơm ở hội làng Chuông (Hà Nội)

+ Đoạn 3: Tiếp theo đến “ngon là người thắng cuộc”: Thi nấu cơm ở hội Từ Trọng (Hoàng Hóa, Thanh Hóa)

+ Đoạn 4: Còn lại: Thi nấu cơm ở hội Hành Thiện (Nam Định).

- Mỗi phần của văn bản cung cấp cho người về địa điểm tổ chức trò chơi, luật lệ và cách thức thực hiện trò chơi.

- Theo em, thông tin quan trọng nhất là luật lệ và cách thức thực hiện trò chơi. Vì nó giúp người chơi hiểu rõ luật chơi và xác định được người thắng cuộc.

Câu 2 (trang 108 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Các thông tin trong văn bản được sắp xếp theo trật tự nào? (Gợi ý: trật tự thời gian, quan hệ nguyên nhân – kết quả, mức độ quan trọng hoặc các đối tượng được phân loại). Cách sắp xếp thông tin đó tạo ra hiệu quả như thế nào?

Trả lời:

- Các thông tin trong văn bản được sắp xếp theo trật tự thời gian.

- Cách sắp xếp thông tin như vậy giúp người đọc dễ hiểu và nắm bắt được nội dung, vấn đề.

Câu 3 (trang 108 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Chỉ ra những điểm giống nhau và khác nhau trong hội thi thổi cơm của các địa phương được nói tới trong văn bản

Trả lời:

- Giống nhau: Các hội thi đều có chung một tiêu chuẩn để đánh giá người thắng cuộc đó là cơm chín, dẻo, ngon.
- Khác nhau: Mỗi địa phương có những luật lệ và cách thực thực hiện khác nhau.

Thi nấu cơm ở hội Thị Cẩm (Từ Liêm - Hà Nội)

Cuộc thi nhằm diễn lại tích của Phan Tây Nhạc, vị tướng thời vua Hùng thứ 18, đã rèn luyện cho quân sĩ thực hành một cách thành thạo, đặc biệt là nấu được cơm ăn trong điều kiện khó khăn.

Thể lệ cuộc thi: nguyên liệu là thóc, sắn củi, chưa có lửa, chưa có nước. Các đội phải làm gạo, tạo ra lửa, đi lấy nước về nấu cơm. Cuộc thi có ba bước: thi làm gạo; tạo lửa, lấy nước và thổi cơm.

Mỗi nhóm 10 người (cả nam và nữ), họ tự xay thóc, giã gạo, dần sàng, lấy lửa, lấy nước và nấu cơm.

Bước 1, thi làm gạo: sau hồi trống lệnh, các đội đổ thóc vào xay, giã, dần sàng. Giáp nào có được gạo trắng trước nhất là thắng cuộc.

Bước 2, thi kéo lửa và lấy nước: Lấy lửa từ hai thanh nứa già cọ vào nhau (khó nhất là khâu này), áp bù nhùi rơm khô vào cho bén lửa. Người lấy nước cách đó khoảng 1km, nước chứa sẵn vào 4 cái be bằng đồng, đợi người đến lấy mang về. Giáp nào lấy được lửa trước và lấy nước về đích trước thì giáp đó thắng cuộc.

Bước 3, nấu cơm: giáp nào thổi được cơm chín dẻo, ngon và xong trước thì thắng cuộc. Cơm của giáp đó được dùng để cúng thần.

Thi nấu cơm ở hội làng Chuông (Hà Tây)

Cuộc thi của nữ: Người dự thi thực hiện trong một vòng tròn đường kính 1,5m. Quy ước là vừa thổi cơm vừa phải giữ một đĩa tre chừng 7 - 8 tháng tuổi (không phải là con đẻ của người dự thi) và canh chừng một con cóc không để nó nhảy ra khỏi vòng tròn. Lửa lấy từ bụi nhùi rom, nhóm củi, đặt bếp, trông đĩa tre không được khóc và con cóc. Thời gian là cháy hết một nén hương. Cơm chín trước, dẻo ngon hơn là người thắng cuộc.

Cuộc thi của nam: Bếp đặt sẵn bên bờ một cái ao hay bờ đầm. Mỗi người dự thi một bếp. Sau hồi trống lệnh, các chàng trai bước xuống một cái thuyền nan, bơi bằng tay sang bờ bên kia, áp thuyền vào bờ và thực hiện hết thảy các việc trên thuyền bồng bênh. Tay ướt vẫn phải đánh lửa, thổi nấu và giữ thuyền ổn định. Ai thổi được nồi cơm thơm dẻo ngon, xong trước là người thắng cuộc.

Thi nấu cơm ở hội Từ Trọng (Hoàng Hóa - Thanh Hóa)

Người dự thi ngồi trên thuyền thúng tại một đầm rộng, lộng gió. Mỗi người một thuyền, kiềng, rom ẩm, bã mía tươi và trang bị khác giống nhau. Sau hiệu lệnh, các thí sinh đưa thuyền rời bờ ra giữa đầm. Thuyền bồng bênh, gió lộng, củi lửa lại khó cháy, thậm trí có lần bị mưa phùn gió bắc. Kết thúc cuộc thi ai có nồi cơm hoặc chõ xôi chín dẻo, ngon là người thắng cuộc.

Thi nấu cơm ở hội Hành Thiện (Nam Định)

Cuộc thi dành cho nam. Mỗi nhóm hai người, xếp thành hàng ngang. Một người buộc cành tre dài, dẻo dọc theo sống lưng ngọn cao hơn đầu, niêu đất có sẵn gạo và nước để nấu cơm treo trên ngọn cành về phía trước, người kia lo củi lửa và đun nấu.

Sau hiệu lệnh, người nấu phải tạo lửa từ hai thanh nứa già, sau đó châm lửa vào cây đuốc lơ dưới đáy niêu cơm. Cả hai người đều cùng phải bước đi quanh sân đình. Hết tuần hương là lúc kết thúc cuộc thi. Nhóm nào có cơm chín dẻo, ngon là người thắng cuộc.

Câu 4 (trang 108 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Mục đích của văn bản Hội thi thổi cơm là gì? Phân tích một số nội dung cụ thể trong văn bản để thấy người viết đã đạt được mục đích đó.

Trả lời:

- Mục đích của văn bản Hội thi thổi cơm là, giới thiệu về hội thi thổi cơm ở một số địa phương trên đất nước ta, đồng thời giới thiệu về luật lệ hình thức tổ chức các hội thi đó để thấy được sự đa dạng, độc đáo của từng hội thi

- Trong văn bản tác giả đã đưa ra được dẫn chứng về 4 hội thi thổi cơm ở Thị Cẩm (Từ Liêm – Hà Nội), làng Chuông (Hà Nội), Tự Trọng (Hoàng Hóa, Thanh Hóa) và Hành Thiện (Nam Định), ở mỗi hội thi tác giả đã trình bày được những đặc điểm nổi bật và luật lệ, hình thức thi của từng nơi.

Câu 5 (trang 108 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Văn bản giúp em hiểu thêm điều gì về hội thi thổi cơm? Hãy chỉ ra luật thi và cách thi thổi cơm của một số địa phương được nêu trong văn bản mà em thấy thú vị

Trả lời:

- Văn bản giúp em hiểu rằng hội thi thổi cơm trên đất nước ta rất đa dạng độc đáo và đặc biệt

- Em ấn tượng nhất với luật thi và cách thi ở **hội làng Chuông (Hà Tây)**

Cuộc thi của nữ: Người dự thi thực hiện trong một vòng tròn đường kính 1,5m. Quy ước là vừa thổi cơm vừa phải giữ một đĩa trẻ chừng 7 - 8 tháng tuổi (không phải là con đẻ của người dự thi) và canh chừng một con cóc không để nó nhảy ra khỏi vòng tròn. Lửa lấy từ bụi nhùi rom, nhóm củi, đặt bếp, trông đĩa trẻ không được khóc và con cóc. Thời gian là cháy hết một nén hương. Cơm chín trước, dẻo ngon hơn là người thắng cuộc.

Cuộc thi của nam: Bếp đặt sẵn bên bờ một cái ao hay bờ đầm. Mỗi người dự thi một bếp. Sau hồi trống lệnh, các chàng trai bước xuống một cái thuyền nan, bơi bằng tay sang bờ bên kia, áp thuyền vào bờ và thực hiện hết thảy các việc trên thuyền bông bênh. Tay ướt vẫn phải đánh lửa, thổi nấu và giữ thuyền ổn định. Ai thổi được nồi cơm thơm dẻo ngon, xong trước là người thắng cuộc.

Câu 6 (trang 108 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Văn bản chỉ có một hình ảnh minh họa. Nếu vẽ minh họa thêm cho bài viết, em sẽ chọn nội dung nào? Vì sao em lại chọn nội dung đó để vẽ?

Trả lời:

- Nếu vẽ minh họa thêm cho bài viết em sẽ vẽ hình ảnh minh họa cho hội thi nấu cơm ở làng Chuông – Hà Tây, vì với em hội thi này rất đặc biệt và ấn tượng.